

Co będzie w roku 2100?
Już nic, oczywiście!

26**6 FOKUS****ECHA POLSKIE**

12 Władza i kasa. Nagrody dla ministrów

WYDARZENIA

14 Ślub roku. Kiedy Meghan rzuci Harry'ego?

22 Spór o krzyże w Bawarii.
Symbol religijny czy kulturowy?

24 Czystka etniczna.
Exodus Kaczinów w Birmie

O TYM MÓWI ŚWIAT

26 Taki mamy klimat.
Przygotujmy się na katastrofę

PROFILE

28 O nich się mówi:
Muktada as-Sadr,
Jameela Jamil,
Ludżajn al-Hatlul

LUDZIE

30 Dennis Hof.
Król porno wchodzi do polityki

34 Miuccia Prada.
Legenda mody
mecenaszem sztuki

38 Jeff Bezos.
Co naprawdę robi z pieniędzmi

REPORTAŻ

42 Subkontynent przemocy.
Gwałty na nieletnich w Indiach

38

Najbogatszy człowiek świata
Uczy się hojności

28

Radiowa uroda
Trafiła w „Dobre Miejsce”

30

Klon Trumpa
Różni się o włos

34

Była marksistka...
... rozlicza faszystów

42

Piekło kobiet
A zwłaszcza dziewcząt

Atomy ←
u Aborygenów
Ofiary zimnej
wojny

46

46 Turystyka ekstremalna
Zwiedzamy poligon jądrowy

FOTOSTORY

50 Piłkarz zbuntowany.
Panie Turek, kończ pan ten mecz!

OBYCZAJE

52 Chiński syndrom.
Powszechny program inwigilacji

56 Przybysz z Syriusza.
Wylądował w rosyjskiej
kolonii karnej

60 Lek na blizny.
Przeszczep skóry
od brata bliźniaka

ROZMOWA

64 Hilary Swank. Trzy lata
bez Hollywood? Dała radę!

KOMPAS

68 Malta w weekend.
Mało czasu na małej wyspie

HISTORIA

74 Wojna trzydziestoletnia.
Fake newsy, uchodźcy
i fanatycy

80 MIKROFORUM

O tych krajach piszemy:

AUSTRALIA [s. 46] BIRMA [s. 24] CHINY [s. 24, 52] FRANCJA [s. 60] INDIE [s. 42]
MALTA [s. 68] NIEMCY [s. 22, 74] POLSKA [s. 12] ROSJA [s. 56] USA [s. 30, 38, 64]
WIELKA BRYTANIA [s. 14, 26] WŁOCHY [s. 34]

Zdjęcie na okładce: © REUTERS/FORUM

60

→ **Dar miłości**
Moje ciało
twoim ciałem

Dwa Oscary ←
Ale ojciec
jest jeden

64

68

→ **La Valletta**
Mistrzowie fortyfikacji

74

→ **Po chrześcijańsku**
Apokalipsa w środku Europy

letnie ogrody
FESTIWAL w Elblągu

POLITYKA

15 Letnie Ogrody POLITYKI

6-9.06.2018 r.

JAZZ

NIEME KINO
POP KULTURA

KONTRKULTURA

PIOSENKA

DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE

'68

FILM DOKUMENTALNY
PRASA

Szczegóły na www.biblioteka.elblaska.pl

Witold Wróblewski
Prezydent Elbląga

SPONSORZY

PARTNERZY

CzasKultury

PATRONI MEDIALNI

portEl.pl

FRANCJA

Zimna wojna, ciepłe przyjęcie

Paweł Pawlikowski został wyróżniony Złotą Palmą za reżyserię na festiwalu w Cannes, a jego „Zimna wojna” zebrała znakomite recenzje. „The Guardian” pisze, że to „niezwykle wciągająca romantyczna tragedia, w której reżyser mierzy się również z szowinizmem i rasizmem w swojej ojczyźnie”.

„The Daily Telegraph” uważa, że „Zimna wojna” robi mniejsze wrażenie niż „Ida”, ale stanowi doskonale uzupełnienie oscarowego filmu. A recenzent amerykańskiego tygodnika „Time” przyznaje, że po prostu dobrze się bawił na projekcji: „Pawlikowski znakomicie odnajduje równowagę między tym, co poważne i doniosłe, a rozrywką na poziomie”.

USA

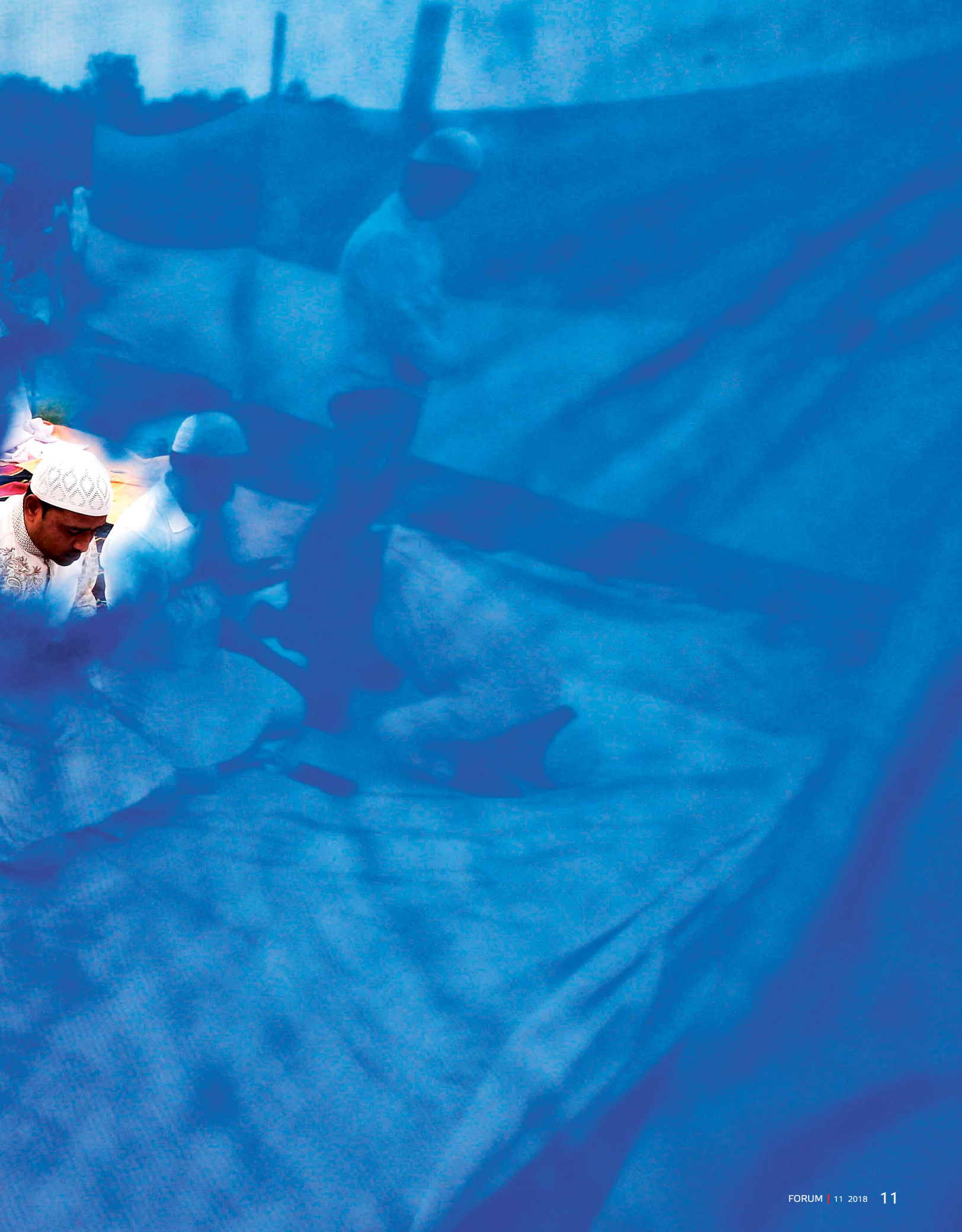
Byli tak bezpieczni...

W jednym z liceów w teksańskim mieście Santa Fe 17-letni uczeń wniósł na teren szkoły pistolet i strzelbę, po czym zastrzelił dziesięć osób, a ranił trzynaście. Najbardziej prawdopodobny był motyw osobisty. Pierwszą ofiarą napastnika padła 16-latką, która wcześniej odrzuciła jego miłość. Strzelanina różni się od innych tego rodzaju incydentów w Stanach, ponieważ liceum było przygotowane na ewentualność wybuchu przemocy, a mimo to nie udało się jej zapobiec. Uczniowie regularnie ćwiczyli działania na wypadek ataku uzbrojonego napastnika i wielu z nich zastosowało się do zaleceń, a korytarze patrolowali funkcjonariusze z bronią palną. Czy środki bezpieczeństwa były odpowiednie, skoro sprawca zdołał zabić tyle osób? Debata trwa.

INDIE

Danie w ramadanie

Trwa ramadan, święty miesiąc wyznawców islamu. Na zdjęciu muzułmanie w Kalkucie odprawiają modły przed zakończeniem codziennego postu i przystąpieniem do wieczornego posiłku. Według tradycji ramadan jest miesiącem, w którym ponad 1400 lat temu prorokowi Mahometowi zostały objawione pierwsze wersety Koranu. Post od świtu do zmierzchu w wyznaczonym okresie stanowi jeden z pięciu filarów islamu – obok wyznania wiary, pielgrzymki do Mekki, codziennej modlitwy i jałmużny.

Jarosław Gowin

wziął

65 tys. zł!

WSTYD

ODDAJCIE
KASĘ!

Ulotna premia

- Wysokie nagrody dla ministrów – i niższe poparcie dla PiS w sondażach. Kto za to zapłaci? Posłowie, także z opozycji.

Süddeutsche Zeitung

Moralna odnowa kraju miała nastąpić zaraz po lawinowym zwycięstwie. W listopadzie 2015 roku Polacy po ośmiu latach rządów Platformy Obywatelskiej odsunęli tę partię od władzy. Zaszokowała jej przede wszystkim publikacja rozmów nagrywanych po kryjomu w latach 2014 i 2015. Ujawnione protokoły dowiodły, jak ministrowie dogadzali sobie w warszawskich luksusowych restauracjach – i jakie było ich zdanie o życiu milionów zwykłych Polaków.

Biedni ministrowie

Ówczesna wicepremier Elżbieta Bieńkowska kpiła, że „tylko idiota” gotów jest pracować za sześć tysięcy złotych (wówczas około 1500 euro).

Tymczasem było to o 500 euro więcej niż wynosiła przeciętna płaca w Polsce – i przeszło dwa razy tyle, ile zarabiają miliony Polaków poza najlepiej prosperującymi regionami, takimi jak Warszawa czy Wrocław. Nowy rząd partii Prawo i Sprawiedliwość przyrzekł tu poprawę. Politycy PiS „nie szli do polityki dla pieniędzy” – jak deklarował prezes partii Jarosław Kaczyński. A wyznaczona przez niego na premiera Beata Szydło w listopadzie 2015 roku w inauguracyjnym wystąpieniu zapowiedziała, że „koniec z arogancją władzy i koniec z pychą”.

Wkrótce jednak Polacy odnieśli całkiem inne wrażenie. Jak wcześniej polscy ministrowie, teraz także premier Szydło pędziła, lekceważąc wszelkie ograniczenia szyb-

kości, przez tereny zabudowane, aż rozbiła pancerną limuzynę, której koszt wynosił kilkaset tysięcy euro. A szefowa gabinetu pani premier poleciała do Stanów Zjednoczonych specjalnie po to, by przed kupnem dwóch odrzutowców dla rządowych VIP-ów wybrać skórę do obicia wnętrza.

Setki działaczy PiS awansowało na intratne stanowiska w spółkach Skarbu Państwa, nieraz bez żadnych kwalifikacji. W lutym br. Daniel Obajtek, kolega szkolny Beaty Szydło, został dyrektorem koncernu naftowego Orlen. Jak podają polskie media, miesięczne wynagrodzenie na tym stanowi-

» **W to, że demokracja jest lepsza od każdej innej formy rządów, wierzy mniej niż połowa Polaków, Węgrów i Czechów**

sku wynosi co najmniej 20 tys. euro. Największą stratę wizerunkową poniósł jednak PiS, poczynając od początku lutego. Wówczas na rząd musiał odpowiedzieć na zapytanie opozycyjnego posła Krzysztofa Brejzy o wysokość premii, jakie

otrzymali w 2017 roku członkowie rządu.

Podobnie jak w innych krajach tzw. komunistycznych, w których niegdyś miała jakoby panować równość, członkowie polskiego rządu zarabiają bardzo mało – jeśli brać pod uwagę podstawowe uposażenie. W przypadku ministra wynosi ono w przeliczeniu mniej więcej dwa tysiące euro. Poza tym jednak może on liczyć na dodatki, premie i wyrównania w związku z wysługą lat – i w ten sposób pobiera sumę dwa razy wyższą. A jeszcze pod koniec roku szef rządu przyznaje premie dla ministrów – i dla siebie.

Jak dowodzi odpowiedź na interpelację Brejzy, PiS nie tylko zachowało system premiowania odziedziczony po poprzednikach, ale zinterpretowało go o wiele hojniej. Szydło (pod koniec roku 2017 zastąpiona przez ministra finansów Mateusza Morawieckiego) przyznała sobie samej najniższą premię, czyli tylko 15 500 euro. Najwyższą nagrodę (w przeliczeniu 19 500 euro) otrzymał pod koniec roku, czyli niejako z okazji Bożego Narodzenia, ówczesny minister spraw wewnętrznych Mariusz Błaszczak.

Caritas, czyli miłosierdzie

Kaczyński nie tylko rozdał premie, lecz również zażądał od odwołanej już szefowej rządu, aby wystąpiła w tej sprawie w Sejmie i „pokazała pazurki”. Tak więc Szydło w połowie marca przemówiła przed kamerami w obronie ministerialnych premii przy akompaniowaniu okrzyków swych partyjnych kolegów, którzy skandowali „brawo!” i „Beata, Beata!”

Na początku kwietnia do partyjnej centrali dotarły wyniki najnowszych sondaży opinii publicznej. Według nich poparcie dla PiS spadło od poprzedniego miesiąca o osiem, a według renomowanej agencji Kantar nawet o dwanaście procent (z 40 do 28 proc.). Następne posunięcie było w guście polskich satyryków. Kilka dni po Wielkanocy Kaczyński na kryzysowym posiedzeniu nakazał partyjnemu kierownictwu podjąć „jednośloność” decyzję o rezygnacji z rocznej premii, którą sam wcześniej zaakceptował.

Nasi nazi

Przyzwolenie rządu na ekscesy nacjonalistów bije (pięścią) po oczach.

25 maja br. będzie szczególną datą dla polskich fanów boks. Tego dnia ma się odbyć „największa gala boks w historii Polski” – według organizatorów pomyślana jako jedna z form uczczenia stulecia polskiej niepodległości. Wśród gwiazd będzie **Artur Binkowski**. Ten 43-letni bokser słynie nie tylko ze swoich pięści, lecz również z neonazistowskich przekonań. Obywatelska grupa „Nigdy więcej” nagrała wypowiedzi Binkowskiego, według którego Polska po upadku komunizmu jest kontrolowana przez „Żydów i Izrael”. Cytat: „Lewacy, judasze, zatrute mózgi, idioci i zdrajcy. Należałoby postawić ich pod mur i rozstrzelać!”

Jasne, że gala z neonazistowskim bokserem nie jest reprezentatywna dla polskiego społeczeństwa. Odbędzie się jednak na warszawskim Stadionie Narodowym, wybudowanym z podatków oraz ze środków Unii Europejskiej. Na konferencji prasowej Binkowski wezwał do utworzenia „czystej, białej Polski”. Oficjalną patronką gali jest Anna Maria Anders, córka polskiego generała, legendy II wojny światowej, i senator z ramienia Prawa i Sprawiedliwości, narodowo-populistycznej partii rządzącej.

Już przy innych okazjach nacjonałiści, rasiści i neonaziści w Polsce otrzymali odgórne błogosławieństwo. Gdy 11 listopada 2017 roku ponad 60 tys. nacjonalistów maszerowało przez Warszawę, a przy tej okazji prawnicowi ekstremiści głosili hasła antyislamskie i antysemitckie, ówczesny minister spraw wewnętrznych Mariusz Błaszczak chwalił ten „piękny widok”. Jarosław Kaczyński, prezes rządzącej partii Prawo i Sprawiedliwość, już podczas kampanii wyborczej w 2015 roku zbierał głosy, ostrzegając przed rzekomym prawem szariatu w Szwecji i przed chorobami masowo przywleczonymi do Europy przez uchodźców.

Zdaniem warszawskiego socjologa Rafała Pankowskiego rząd PiS wprowadzi nie stworzył grup prawicowych radykałów i rasistów, lecz „wprowadził je na salony”. Spośród ankietowanych 18–24-letnich Polaków 38 proc. popiera takie organizacje, jak faszystowski Obóz Narodowo-Radykalny. W sondażu CBOS aż 87 proc. respondentów z tej samej grupy wiekowej wypowiadało się przeciw uchodźcom, mimo że Polska żadnych uchodźców nie przyjmuje.

Swój nadszarpnięty wizerunek Polska często próbuje za granicą poprawić z pomocą występującego w tonie ugodowym prezydenta Andrzeja Dudy. W polityce wewnętrznej jednak to właśnie on umożliwił swoim podpisem wprowadzenie różnych ustaw sprzecznych z konstytucją i demontaż państwa prawa.

Demokracji w Europie Środkowej często brak zdeterminowanych obrońców. W to, że jest lepsza od każdej innej formy rządów, wierzy mniej niż połowa Polaków, Węgrów i Czechów, jak wynika z sondażu PEW. Ponad jedna czwarta obywateli odpowiadała, że w pewnych okolicznościach lepszy może się okazać niedemokratyczny rząd. Jednej piątej respondentów ustroj ich państwa nie interesuje.

FLORIAN HASSEL © SÜDDEUTSCHE ZEITUNG

„jednośloność” decyzję o rezygnacji z rocznej premii, którą sam wcześniej zaakceptował.

Zaraz potem na konferencji prasowej ogłosił, że podlegające zwrotowi pieniądze zostaną do połowy maja przekazane na Caritas. – Głos ludu to głos Boga. Jeśli społeczeństwo tak chce, my poniesiemy finansowe straty. Wszystko dla dobra kra-

ju! – zadeklarował i zapowiedział ustawę o obniżeniu parlamentarnych diet. W „Gazecie Wyborczej” niektórzy ministrowie jednak narzekali, że już dawno wydali pieniądze otrzymane tytułem premii. Teraz muszą więc zaciągnąć kredyt, aby dokonać wpłaty na Caritas.

FLORIAN HASSEL

© SÜDDEUTSCHE ZEITUNG